

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát
Masarykova 801/28, 460 01 Liberec**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIL-1043/23-L
Sp. zn. ČŠIL-S-200/23 L

Název	Dětský domov, Frýdlant, Větrov 3005, příspěvková organizace
Sídlo	č. p. 3005, 464 01 Frýdlant
E-mail	reditelka@ddfrydlant.cz
IČO	46 748 105
Identifikátor	600 029 166
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Věra Dunajčiková
Zřizovatel	Liberecký kraj
Místo inspekční činnosti	Frýdlant 3005, Frýdlant Havlíčkovo nám. 1486, Frýdlant Řasnická 1487, Frýdlant U Nemocnice 1244, Frýdlant
Inspekční činnost na místě	5. 12. 2023 – 8. 12. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků poskytovaného vzdělávání dětským domovem a zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu dětského domova (dále ŠVP), jeho souladu s právními předpisy podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů.

Charakteristika

Dětský domov, Frýdlant, Větrov 3005, příspěvková organizace (dále „zařízení“ nebo „DD“), vykonává činnost dětského domova.

Zařízení s nejvyšším povoleným počtem 32 lůžek eviduje k termínu inspekční činnosti 21 dětí ve čtyřech rodinných skupinách. V hlavní budově se nachází jedna rodinná skupina, další rodinné skupiny jsou na dvou odloučených pracovištích a ve dvou startovacích bytech. V zařízení se vzdělává jedno dítě předškolního věku navštěvující mateřskou školu, 15 dětí plní povinnou školní docházku, čtyři děti studují střední školu a jedna dívka vysokou školu. Z celkového počtu bylo evidováno 12 dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka zařízení uplatňuje ve funkci své dlouhodobé odborné a řídicí zkušenosti. V koncepčních záměrech rozvoje DD se promítá její pedagogická zkušenost a tvůrčí přístup ke změnám vedoucích ke zkvalitnění výchovně vzdělávacího procesu. Hlavním koncepčním záměrem, který se daří naplňovat, je zvyšování kvality péče o děti, které je úzce spojeno nejen s materiálními podmínkami, ale zejména s kvalitou řízení, pedagogického vedení a personálním zabezpečením domova. Styl řízení klade důraz na rozvíjení vzájemné důvěry a spolupráce všech pedagogů a zaměstnanců. Účinnému řízení napomáhá dobře nastavená komunikace jednotlivých úseků DD prostřednictvím elektronického systému, díky němuž si zaměstnanci operativně předávají informace. V zařízení je dostatečně nastavený funkční systém kontrol jednotlivých úseků a hospitací výchovně vzdělávacích činností prostřednictvím vedoucí vychovatelky, která poskytuje všem pedagogickým pracovníkům zpětnou vazbu o úrovni a účelnosti jejich práce.

Personální podmínky jsou příznivé a umožňují kvalitní realizaci vzdělávacího procesu. Výsledkem efektivní personální práce ředitelky zařízení je stabilizovaný pedagogický sbor. Většina pedagogických pracovníků splňuje odbornou kvalifikaci. Ředitelka DD vytváří výborné podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Plánovaný systém vychází z koncepčních záměrů a analýzy potřeb DD a zájmů jednotlivých pedagogů, kteří jsou aktivní v sebevzdělávání. Vlastní diagnostika nebo etopedická intervence v zařízení neprobíhá, péče o děti se zdravotními nebo psychickými obtížemi je zajišťována ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou, praktickými lékaři pro děti a dorost a také za pomoci dětského diagnostického ústavu, který poskytuje v případě potřeby odbornou součinnost. Stálé pozice psychologa nebo etopeda nejsou dlouhodobě obsazeny. Jejich zavedení by přispělo k ucelenosti poskytovaných služeb v rámci péče o děti a ke zkvalitnění výchovně vzdělávacího procesu.

Vstřícný, profesionální a respektující způsob jednání a komunikace pedagogů s dětmi se podílí na jejich spokojenosti v zařízení. DD však nezajišťuje přístup pedagogů k supervizi vykonávané nezávislým supervizorem, čímž jim neposkytuje zpětnou vazbu.

Rodinné skupiny jsou společné pro dívky a chlapce, věkovým složením různorodé, což odpovídá skladbě běžných rodin a vytváří tak cíleně přirozené prostředí pro komunikaci, spolupráci a vzájemnou pomoc. Příjemné a podnětné prostředí všech rodinných skupin napomáhá příznivé atmosféře v zařízení. V každé skupině je zřízena kuchyně s jídelním koutem, tím je vhodně a efektivně podporován rozvoj dovedností a samostatnosti dětí, které pod dohledem společně hospodaří, spolupodílejí se na společném vaření a stolování. Ložnice a klubovny jsou vhodně přizpůsobeny k mimoškolním aktivitám, hrám i přípravě na vyučování. Všechny prostory DD jsou moderní, esteticky upravené, průběžně zlepšovány

materiálních podmínek zařízení má pozitivní vliv na kvalitu výchovně vzdělávací činnosti zařízení. DD nedisponuje školní jídelnou, záměrem je větší soběstačnost jednotlivých rodinných skupin a přiblížení se co nejvíce běžnému rodinnému prostředí, což se daří. Rozlehlé venkovní prostory jsou smysluplně využívány pro náplň volného času dětí, k relaxačním a společným setkáním.

Ekonomická stabilita zařízení a účelné hospodaření umožňují zajištění výchovně vzdělávacího procesu i provozu a postupné zkvalitňování materiálních podmínek. Vedení zařízení získává další finanční prostředky i mimo rozpočtové zdroje, a to především z již navázaných vztahů s ekonomickými subjekty, které přispívají ke zkvalitnění nabídky zájmových činností dětí.

Vnitřní dokumenty zařízení jasně formulují problematiku zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a preventivní program velmi dobře reflektuje specifika zařízení. Děti jsou se zásadami dodržování bezpečnosti a prevence rizikového chování prokazatelně pravidelně seznamovány.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V průběhu inspekční činnosti denní režim všech rodinných skupin vyplýval z vhodně nastavené organizace dne. Při sledovaných aktivitách panovala v zařízení příjemná a klidná atmosféra, vychovatelé byli v komunikaci s dětmi vstřícní, poskytovali jim prostor k vyjádření názoru, vhodnými metodami usměrňovali jejich chování. Byla patrná vzájemná tolerance a ohleduplnost dětí k sobě navzájem i k dospělým. Vychovatelé vedli děti k samostatnému rozhodování. Ty byly při rozhovorech se školními inspektory otevřené, cítily se v zařízení bezpečně a dobře. Činnosti v rodinných skupinách na všech pracovištích byly realizovány plánovitě, v případě potřeby pedagogové flexibilně reagovali na aktuální situaci. Do aktivit průběžně zapojovali děti, většinou je úspěšně i motivovali ke spolupráci. Během inspekční činnosti bylo zaznamenáno zejména účelné střídání forem práce vychovatelů s dětmi (skupinové aktivity, individuální práce s dětmi). Nechyběla také spolupráce dětí v menších skupinkách.

Děti se aktivně podílely na výběru volnočasových aktivit, což podporovalo jejich zapojení do sociálních vztahů, navazování přátelství a eliminaci vzniku jakýchkoli forem izolace. Děti přijímaly zodpovědnost rovněž za své denní povinnosti, většina starších dětí si již sama organizovala volný čas.

Děti nastavená pravidla chování a jednání většinou dodržují, jak vyplynulo i z rozhovorů s nimi. Individuální příčiny dílčích či průběžných neúspěchů či selhání dítěte jsou analyzovány, pedagogičtí pracovníci informace vyhodnocují. Z rozhovorů s dětmi rovněž vyplynulo, že aktuálně nastavený systém děti akceptují, rozumí mu a mohou se k němu vyjádřit. Uplatňováno bylo zejména neformální verbální hodnocení dětí v průběhu každého dne. Děti jsou obeznámeny, že se mohou obracet se žádostmi, stížnostmi a návrhy na vedení zařízení i na jejich pedagogické pracovníky, vyjádřit svůj názor na zamýšlená a prováděná opatření.

Dílčím nedostatkem jsou opatření ve výchově, která se nevyužívají v celém spektru, jsou ukládána a udělována většinou neformálně ústně, písemné záznamy jsou velmi sporadické, převažují negativní opatření ve výchově, což není žádoucí z hlediska nastavení efektivního motivačního systému podpory kvality výchovně vzdělávací činnosti.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Školské zařízení má přehledně zpracovaný školní vzdělávací program pro DD, který důsledně zohledňuje specifika. Jeho realizaci konkretizuje roční plán výchovně vzdělávací činnosti, který postihuje materiální, personální a finanční rozvoj školského zařízení na příslušný rok. Záměrem školního vzdělávacího programu DD je příprava dětí na samostatný život s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí po odchodu ze zařízení. Vzdělávací a výchovné strategie smysluplně cílí na vybudování životní pohody dětí, vytvoření pracovních návyků a úspěšného dokončeného vzdělání jako předpoklad dalšího plnohodnotného života.

Týdenní programy výchovně vzdělávacích činností, na jejichž obsahu se děti mají možnost podílet, konkretizují aktivity rodinných skupin a jsou zaměřeny na rozvoj klíčových kompetencí. Přístup k těmto dokumentům je všem zúčastněným umožněn, což podporuje jejich sounáležitost s DD. Každé dítě má při příchodu do zařízení určeného svého klíčového pracovníka. Adaptační fáze je díky tomu snadnější, a dochází tak k navázání vzájemnějšího důvěrného vztahu, což se kladně promítá do naplňování potřeb dětí.

Za velmi pozitivní lze považovat, že DD vytváří dobré podmínky pro blízké soužití sourozenců a také skutečnost, že zaměstnanci zařízení umožňují nadstandardní příležitosti k tomu, aby děti využívaly veřejně dostupných služeb mimo zařízení.

Výsledky výchovy a vzdělávání včetně následného přijímání účelných opatření k podpoře rozvoje osobnosti dětí se zabývá DD důsledně a věnuje jim řádnou pozornost, jsou na pedagogických radách projednávány. Pedagogové rodinných skupin se zúčastňují třídních schůzek v kmenových školách, konzultačních hodin, popřípadě využívají telefonický kontakt, což jim poskytuje zpětnou vazbu a podněty k přijímání opatření.

Spolupráce sociální pracovnice s orgánem sociálně právní ochrany dětí a kurátory je funkční. Pozitivním zjištěním je skutečnost, že ve spolupráci s orgány sociálně právní ochrany dětí se zařízení daří umisťovat děti zpět do rodin či náhradní rodinné péče.

Kapesné je dětem vypláceno v souladu s příslušnými právními předpisy, kritéria jsou stanovena ve vnitřním řádu. S prostředky kapesného mohou děti nakládat převážně podle vlastního uvážení, vychovatelé je vedou k efektivnímu hospodaření s penězi, a tím podporují jejich finanční gramotnost. Zároveň děti v DD získávají nepeněžní osobní dary k narozeninám nebo dalším obvyklým příležitostem.

Oblast prevence rizikového chování je přehledně zpracována do preventivního programu, který je funkčně nastaven a vychází z aktuální situace v DD, reflektuje evaluaci průběhu předchozího období a vypracovává se pro daný školní rok. Je zaměřen na trávení volného času, předcházení závislostem a trestné činnosti. V rámci prevence je kladen důraz zejména na dodržování režimových činností, odolnost dětí vůči rizikovému chování, smysluplné trávení volného času, zvládání zátěžových situací apod. Útěky dětí ze zařízení nebyly v posledních třech letech zaznamenány.

Děti mají možnost výběru široké nabídky volnočasových aktivit (např. kroužky v kmenových školách, klub R, hraní na flétnu, sebeobrana Děťichov, Free club – cvičení, čtenářský kroužek nebo Zašívárna prostřednictvím dětského domova mládeže), dále mají v nabídce i své aktivity DD (např. vaření a keramika). Pravidelná nabídka činností zařízení je zpestřována různými pobyty s dětmi mimo zařízení se sportovní tematikou, děti jsou též účinně podporovány v oblasti soutěží.

Děti jsou na odchod ze zařízení intenzivně připravovány. Pokud se děti po dosažení zletilosti nevrací do původní nebo nové rodiny, DD je nápomocen při zajišťování samostatného bydlení a vybavení domácnosti. Zařízení navíc disponuje dvěma startovacími byty (garsoniéry), čímž podporuje starší děti v samostatnosti. Zákonní zástupci dětí jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání informováni prostřednictvím webových stránek školy, v případě zájmu také e-mailem nebo při návštěvách dětí či individuálních konzultacích.

Příkladná je činnost DD v oblasti spolupráce s vnějšími partnery (zřizovatelem, nadacemi a dalšími neziskovými organizacemi). Oblast sponzoringu je účelně zaměřena na podporu činností dětí mimo domov (např. ozdravné pobyty, sportovní aktivity, víkendové pobyty mimo zařízení). DD efektivně spolupracuje s dětským diagnostickým ústavem, policií, soudy, účinná kooperace je nastavena též se státním zástupcem, nestátními organizacemi jako jsou Domy na půli cesty, Advaita apod.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Průběžné zlepšování materiálních podmínek zařízení má pozitivní dopad na kvalitu výchovně vzdělávací činnosti zařízení.
- Zařízení aktivně a cíleně pokračuje ve vstřícné a obohacující spolupráci se zřizovatelem a dalšími partnery např. s Nadací Terezy Maxové, s Nadací Dejme dětem šanci nebo s potravinovou bankou.
- Útěky dětí ze zařízení jsou dlouhodobě nulové.

Silné stránky

- Aktivita zařízení při práci se zákonnými zástupci dítěte a orgány sociální právní ochrany dětí se pozitivně projevuje v počtu dětí, které se daří vrátet zpět do rodin (původní, hostitelské, pěstounské). (1.5)
- Aktivní vyhledávání mimorozpočtových zdrojů umožňuje dětskému domovu realizaci pestré škály volnočasových aktivit zařízení, zejména na letní aktivity, víkendové pobyty, ozdravné pobyty. (1.5)
- Vstřícný a respektující způsob jednání a komunikace pedagogů s dětmi se podílí na jejich spokojenosti v zařízení. Pedagogové profesionálně a empaticky reagují na potřeby jednotlivých dětí. (3.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Zařízení neposkytuje dětem interní psychologickou nebo etopedickou intervenci. (2.3)
- Opatření ve výchově jako výchovný a zejména motivační nástroj jsou využívána velmi sporadicky. (4.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Realizovat supervizi v zařízení pravidelně v průběhu roku, a tím zvýšit její efektivitu.

- Zřízením pozice psychologa nebo etopeda zajistit pravidelnou, soustavnou a odbornou psychologickou nebo speciálně pedagogickou péči o děti v dětském domově.
- Využívat častěji opatření ve výchově jako motivační nástroj.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školského zařízení ve lhůtě do 14 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínce, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina DD č.j.: ZL-9/17-Š ze dne 30. 5. 2017, účinná od 1. 9. 2017, přijata usnesením č. 213/17/ZK Zastupitelstva LK dne 30. 5. 2017
2. Jmenování na vedoucí pracovní místo ředitelky DD Frýdlant ze dne 24. 7. 2018, s účinností od 1. 8. 2018 na základě usnesení Rady LK č. 1419/18/m RK ze dne 24. 7. 2018
3. Výpis z rejstříku škol na školských zařízeních ze dne 4. 12. 2023
4. Zpráva o činnosti školského zařízení za rok 2022/2023
5. Vnitřní řád školského zařízení č.j. 83/2023 ze dne 1. března 2023
6. Školní vzdělávací program č.j. 274/2023 ze dne 31. 5. 2023
7. Koncepce rozvoje Dětského domova Frýdlant ze dne 1. 8. 2018
8. Plán práce Dětského domova Frýdlant ze dne 29. 8. 2023
9. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti na školní rok 2023/2024
10. Minimální preventivní program školského zařízení ze dne 19. 10. 2023
11. Deník kontrolní a hospitační činnosti na školní roky 2022/2023 a 2023/2024
12. Týdenní programy činnosti Dětského domova Frýdlant, školní roky 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
13. Zápisy z provozních a pedagogických porad, školní roky 2022/2023 a 2023/2024
14. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2022/2023
15. Evidenční rozdělení dětí do rodinných skupin vedené k termínu inspekční činnosti
16. Seznam dětí se speciálními vzdělávacími potřebami vedený k termínu inspekční činnosti
17. Dokumentace dětí se speciálními vzdělávacími potřebami vedená k termínu inspekční činnosti
18. Osobní dokumentace dětí evidenčně zapsaných v zařízení, vedená k termínu inspekční činnosti
19. Programy rozvoje osobnosti dětí (namátkový výběr) za školní roky 2022/2023 a 2023/2024, vedené k termínu inspekční činnosti
20. Kniha úředních návštěv, školní rok 2022/2023 vedená k termínu inspekční činnosti

21. Knihy denní evidence, školní roky 2022/2023 a 2023/2024 vedené k termínu inspekční činnosti
22. Seznam dětí umístěných v Dětském domově Frýdlant ze dne 14. 11. 2023
23. Personální dokumentace pedagogických zaměstnanců k termínu inspekční činnosti
24. Doklady pro kontrolu školního stravování
25. Dokumentace vedená k zajištění bezpečnosti a ochraně zdraví dětí
26. Dokumentace k hodnocení ekonomických podmínek za rok 2022

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Tomáš Beneš, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Bc. Irina Kopčanová, kontrolní pracovnice

Mgr. Petra Veitová, školní inspektorka

15. 12. 2023